

מקורות לעיון במס' פסחים: פרק אור לארבעה עשר

דף ו

מרחשון תשע"א

מ. זילברמן

(ו.) **חיוב בדיקה וביעור על פירורין.** איתא בגמ' אמר רב יהודה אמר רב הבודק צריך שיבטל מאי טעמא אי נימא משום פירורין הא לא חשיבי וכו', ע"כ. ומבורר מתד"ה ודעתיה דפירורין בטילים מאליהם. וכן כתב ר"ח, "אי משום פירורין אע"פ שלא בטלן כמו בטלי הן דהא לא קפיד עלייהו". ולכאורה א"כ כמו שאין חובת ביטול כך אין חובת בדיקה וביעור. וכן כתב הריטב"א (ז. ד"ה הואיל), "ויש מגדולי הדור מחמירין בעצמן וחוששין ביום י"ד לקרקע הבית שנופלין שם פירורין ולא אפשר למיבדק שפיר וכובדין אותו וחוששין דלא אמרינן חזקתו בדוק ומביאין שם תרנגולין לאכול פירורין. דהא ודאי לאו מילתא היא דמשום פירורין לא חשיבי ובטילי".

אך בראה בריא"ז (יד. בדפי הרי"ף) שכתב, "ומז"ה אומר שאף בבית א"צ לבער אלא פירורין של עיסה אבל פירורין של פת אינן נחשבין לכולם, ואני אומר שאף פירורין של פת מבערין אותן בתחילה כשהן נראין לעין כדרך שאמרו בפירורין של עיסה". הרי ס"ל דאף דאין חיוב ביטול פירורין יש חיוב בדיקה וביעור. ולענין המנהג כתב הרא"ש (פ"ג סי' ב), "לפי שישאל קדושים הם וגוררין ומבערין כל חמץ הנמצא אפי' כל שהוא ואפי' אם נדבק בכותלי הבית".

ולהלכה נחלקו בדבר האחרונים אי יש חיוב בדיקה וביעור פירורין. בספר בדיקת חמץ וביעורו העיר דמדברי שו"ע הרב (קנטרוס אחרון סי' תמב ס"ק יח) יוצא שאין חיוב לבדוק או לבער פירורין קטנים, דאף אם יש חיוב ביטול וביעור על פחות מכזית דוקא בגודל שיצא מכלל פירורין. אך בחיי אדם (כלל קיט אות ו) כתב, "והצריכו חכמים לבדוק בחורין ובסדקים דאף על גב דבחורין וסדקים אין לחוש אלא לחמץ כל שהוא כגון פירורין ופרורין ממילא בטלי ואינו עובר בשום אופן, מכל מקום מחששא דשמא יבוא לאכלו, צריך לבער אפילו כל שהוא (ריא"ז בפי' ובפ"ח סי' תמ"ד סעיף ד' חולק). ולפי שאי אפשר לבדוק בחורין וסדקים אלא על ידי נר שאור היום אינו מועיל לחורין ולכן התקינו שכל הבדיקות לא יהיו אלא על ידי נר". וכן כתב החזו"א (סי' קטז אות יג בא"ד והגר"א) דמסוגיין רק מוכח דאין חיוב לבטל פירורין אבל מ"מ יש חיוב בדיקה וביעור. וידוע הנהגת החזו"א להקפיד שלא להשתמש בפסח בספרים שלא נבדקו מפירורין.

עיקר תוס' פרק אלו עוברין

- (מב.) ואלו, ר"א
- (מג.) למה, מאן, ונותנו
- (מג:) אין, חוץ, כמאן
- (מד.) אלא, איתביה
- (מד:) וה"ה, אלא, ורבנן
- (מה.) כאן
- (מה:) כופת
- (מו.) הכל
- (מו:) הכל
- (מז.) נאכל, ואי, לכם
- (מז:) אחרישה, באבנים, כתישה, ולוקה, שיה קמא
- (מח.) רבי
- (מט.) הכל
- (מט:) הכל